

SPARA PLATS

växthus på väggen

I detta växthus kan du odla färska och läckra grönsaker. Det sätts mot en vägg och tar ingen plats.

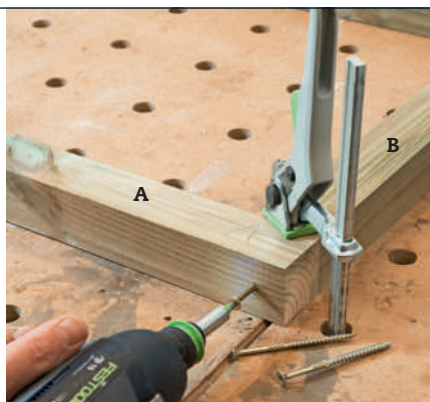
Söta, solmogna och saftiga tomater passar till alla rätter, men var köper man handplockade färska tomater till överkomligt pris? Nej, dem ska man odla själv och till det är detta växthus perfekt. Det kräver nästan ingen plats så du behöver inte ta något av tomten. Golvytan är cirka en kvadratmeter, men växthuset behöver ett par kvadratmeter av en vägg eller mur som vänder mot söder. Det byggs av trä och har glasdörrar samt öppningsbart glastak så att du kan reglera värmen.

TRIVSEL I TRÄDGÅRDEN
– gör det själv

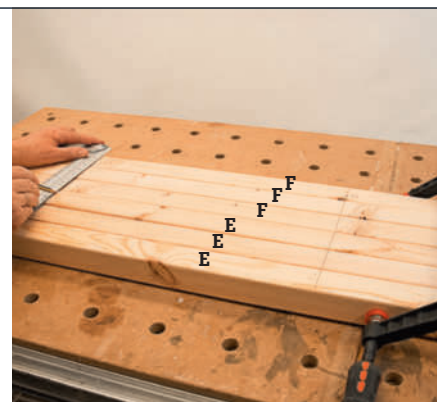
Stommen

Växthuset har en regelstomme av trä och konstruktionen är enkel, avlång och smal. Nertill finns en bottenram som framsidan och de två kortsidorna fästs på. På mitten av stommen finns ett par tvärstag och det sitter tvärstag också mellan sidorna för att konstruktionen ska bli stabil.

Mät upp alla delar och såga till dem innan du börjar bygget. Flera delar är lika stora och då är det smart att såga dem samtidigt. Det lönar sig att vara noggrann när du mäter och sågar för då blir det lättare att sätta ihop delarna.

1 Skruva ihop bottenramen av reglarna A och B. Här används självborrande skruvar som gör det onödigt att förborra. Sätt en skruv i varje fog.

2 Markera på stolparna E och F när du har sågat till dem. Spänn ihop dem med stora tvingar och markera måtten 22 cm, 67,5 cm, 112 cm, 161 cm och 190,5 cm, för det är på dessa ställen reglarna D fästs.

Gör Det Själv

SVÄRIGHETSGRAD:

För att det ska gå lätt att sätta glas i växthuset måste du vara noggrann mår du mäter, sågar och monterar de olika delarna.

TIDSÄTGÅNG:

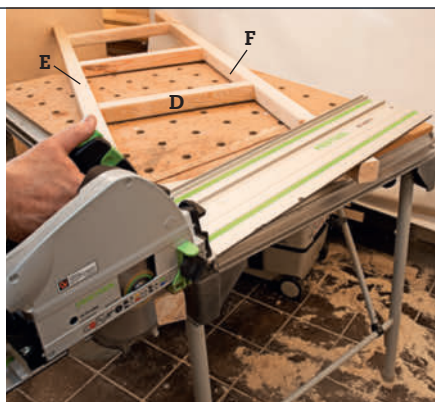
3 dagar plus torktid.

PRISBILD:

Cirka 5 000 kr.

Växterna stortrivs i växthuset så därför kan vi plocka solmogna tomater varje dag på sommaren.

3 Såga av kortsidorna snett upptill när de är klara, så att du får ett fall på taket. Såga snett genom toppen av sidoregeln E ner genom sidoregeln F. Använd cirkelsåg och sågskena.

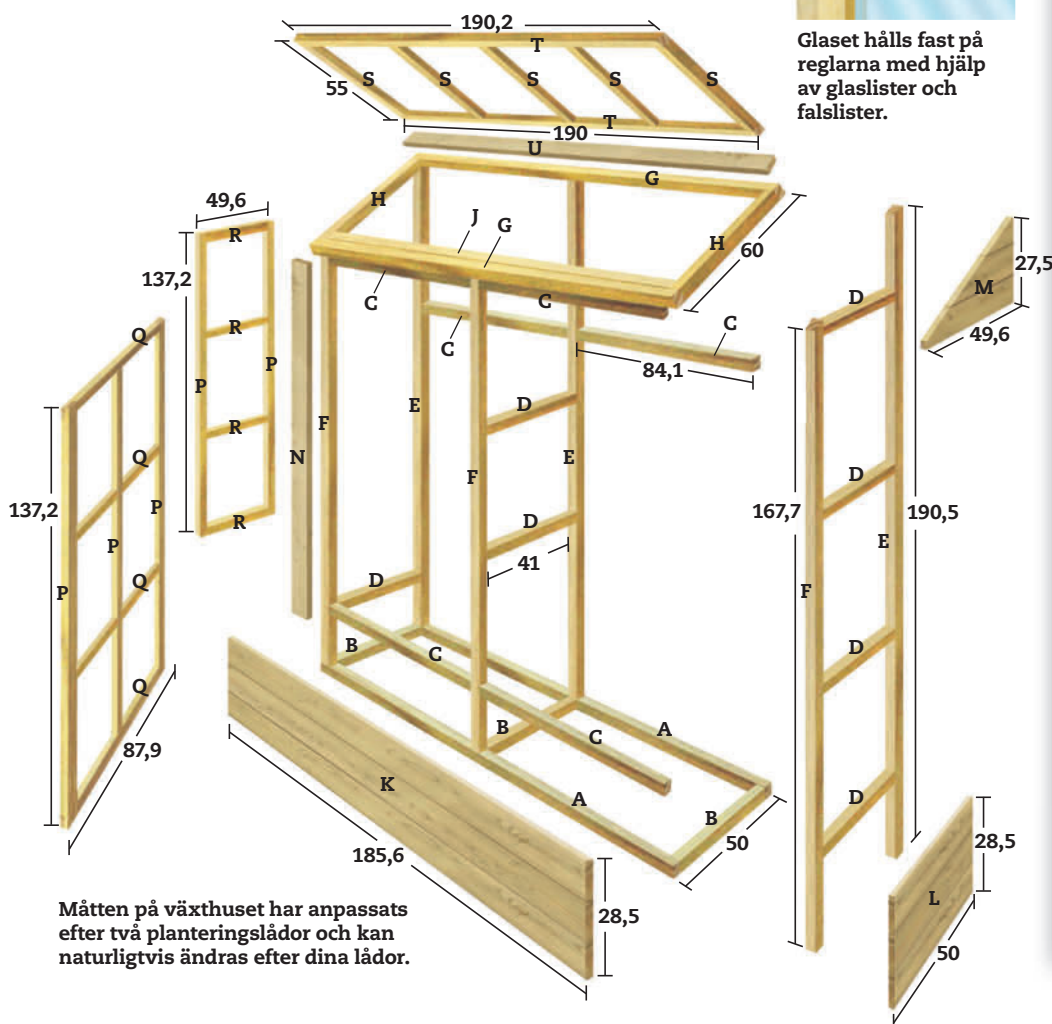
4 Skapa ett stabilt underlag för växthuset genom att lägga t.ex. stora betongplattor på marken där det ska stå. Kolla med vattenpass att plattorna ligger vågrätt och tryck ner dem lite i gruset.

5 Fäst sidorna på bottenramen. Det går lättast om du först ställer botten-ramen upp och sedan skruvar. Vänd stommen så att den står rätt och skruva fast den.

Så här sätts växthuset ihop

Växthusets konstruktion är enkel och består av träreglar. De kan sättas ihop till moduler: två kortsidor, en långsida, en bottenram och ett tak. Den nedre delen av växthuset kläs med brädor så att man inte ser odlingslådorna. Taket och dörrarna kan öppnas.

Måtten på växthuset har anpassats efter två planteringslådor och kan naturligtvis ändras efter dina lådor.

DETTA HAR ANVÄNTS

Material

45 x 45 mm trä, ev. tryckimp.:

- 2 bottenreglar (A) à 181,8 cm
- 3 bottenreglar (B) à 41 cm
- 6 tvärstag (C) à 84,1 cm
- 12 regler (D) à 41 cm
- 3 bakre stolpar (E) à 190,5 cm
- 3 främre stolpar (F) à 167,7 cm
- 2 toppreglar (G) à 190 cm
- 2 toppreglar (H) à 51 cm
- 1 inre toppregel (J), 181 cm

22 x 95 mm brädor:

- 3 panelbrädor (K) à 185,6 cm
- 6 sidobrädor (L) à 50 cm
- 6 trekanter (M)

22 x 44 mm hyvlat trä:

- 2 sidolister (N) à 138,8 cm
- 10 dörrlister (P) à 137,2 cm
- 8 dörrlister (Q) à 87,9 cm
- 8 lister (R) à 49,6 cm
- 5 taklister (S) à 55 cm
- 2 taklister (T) à 190,2 cm

3 mm fönsterglas:

- 4 takglas à 46 x 41,7 cm
- 6 sidoglas à 39,5 x 40,5 cm
- 12 dörrglas à 9,5 x 37 cm

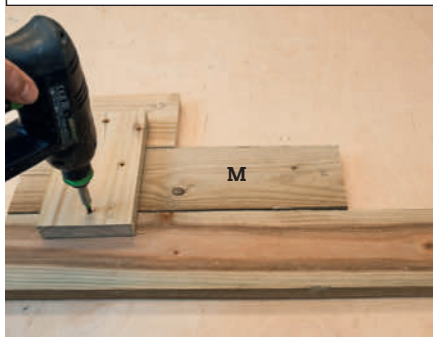
Deeutom:

- Bräda (U), 2,2 x 7,8 x 190 cm, till tak
- Falslister, 8 x 27 mm, c:a 35 m
- Glaslister, 10 x 16 mm, c:a 35 m
- Rostfria skruvar: 3,5 x 30, 5 x 50, 5 x 60 och 5 x 80 mm • 2 dörrhandtag + magnethållare • 13 rostfria gångjärn
- 15 mm dyckertar • Trälیم, utomhus
- Grundningsolja och utelasyr

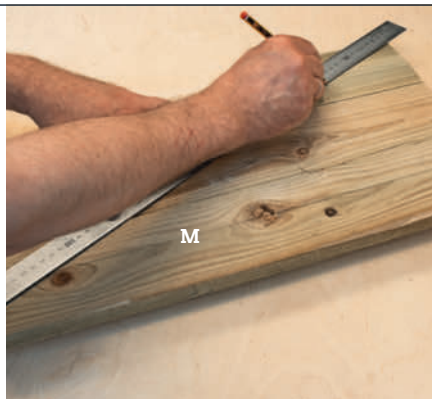
Specialverktyg

- Cirkelsåg med sågskena • Spikpistol

Trekanterna

1 Sätt ihop brädorna M så att du kan tillverka de små trekanterna till sidorna. Lägg brädorna kant mot kant och skruva fast en stödbräda på baksidan med 3,5 x 30 mm skruvar. Se upp så att skruvarna inte hamnar i din såglinje.

2 Markera såglinjen. Den längsta brädan M ska vara 49,6 cm och höjden i den ena änden 27,5 cm. I den andra änden är höjden 2,5 cm.

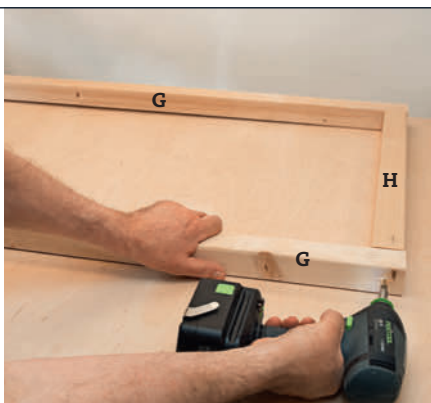

3 Såga ut de två trekanterna. Här använder vi sänksåg och sågskena men det går lika bra med cirkelsåg, fogsvans eller sticksåg bara du sågar rakt.

Tak och botten

Nu fortsätter du med ramen till taket. Den ska kompletteras med en toppregel J på den nedre inre delen av ramen så att fönsterbågen har något att vila på när den monteras. Upptill monteras en extra takbräda U som takfönstret kan skruvas fast på. Den brädan geringssågas på längden så att den sitter plant med den vägg som växthuset ställs mot.

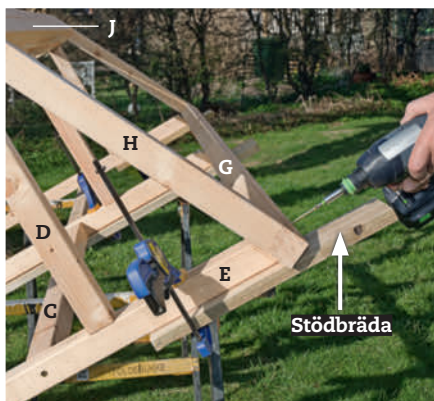
När du ska montera takramen är det praktiskt att först lägga regelstommen på ett par bockar för då blir det lättare att skruva fast den. Det är också lättast att fästa beklädnaden nederst medan stommen ligger ner.

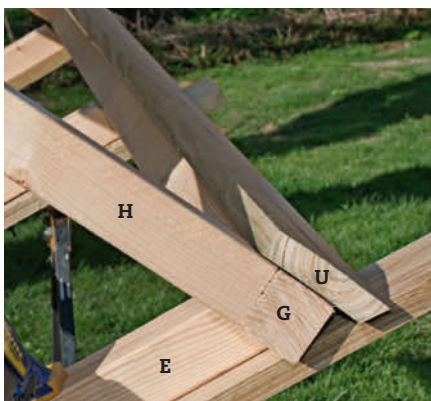
1 Takramen med långsidorna G och kortändarna H skruvas ihop. Det räcker med en 5 x 60 mm skruv i varje hörn.

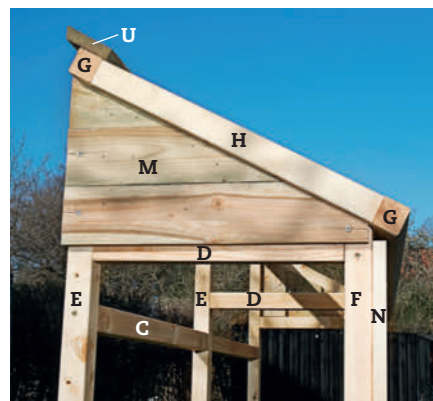
2 Skruva fast den inre toppregeln J på insidan av takramen. Fäst den först på långsidan G och dra sedan ner en skruv i varje kortsida H.

3 Skruva fast takramen på stommen. Det går lättare om du tippar stommen en aning. Lägg den gärna på ett par bockar med en stödbräda på varje sida. Då blir det lättare att skruva fast ramen.

4 Såga till takbrädan U och fäst den på takramen. Geringssåga den först på längden cirka 30 grader så att den sitter plant med fasaden på det hus som växthuset monteras mot.

5 Skruva fast de små trekanterna M upptill med 5 x 50 mm skruvar. Det är enklare att sätta brädor i gaveltrekanterna än att montera glas. Skruva också fast listerna N på framsidan så att du har något att fästa dörrarna i.

6 Skruva fast beklädnaden K och L med 5 x 50 mm skruvar. Den övre brädan ska placeras så att ovankanten hamnar 28,5 cm från underkanten av bottenramen. Här monteras tre brädor.

Det är lättast att montera de sista listerna när stommen ligger ner och du har plats att röra dig runt den.

Bågar, dörrar och tak

Nu fortsätter du med bågar, dörrar och takfönster. Du behöver två smala fönsterbågar till sidorna, två dörrar som kan öppnas på framsidan och ett avlångt takfönster som också kan öppnas.

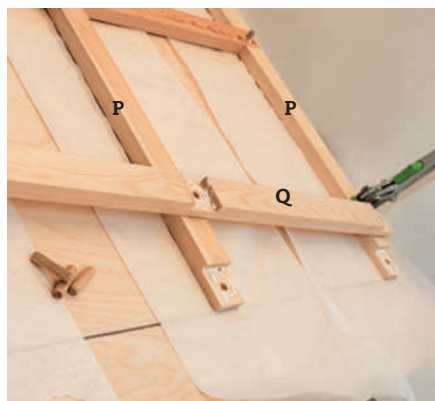
Till fönster och dörrar används lister, som sågas till och fräses i kortändarna så att de kan bladas ihop. Bladfogar är ju både snygga och starka. När du ska fräsa kan det vara en fördel att använda en mall så att du fräser bort lika mycket från alla lister. Det är ju viktigt att bågar, dörrar och takfönster blir vinkelräta. Det är smart att utföra monteringen på en vinkelrät byggskiva för då kan du löpande kolla att allt blir vinkelrätt.

1 Fräs urtag i kortändarna på listerna P och Q när du har sågat till dem. Här ska du göra en rak hörnbladfog så du ska fräsa bort hälften av listens tjocklek i listens bredd. Det är smart med en fräsmall.

2 Borra hål i alla bladfogar när du har fräst färdigt och lagt ihop listerna. Använd en 10 mm borr. Gör sedan en provmontering och kolla att delarna passar perfekt ihop innan du stryker på lim och lägger ihop delarna på nytt.

3 Limma ihop alla listerna. Lägg ett par limklickar i varje bladfog. Om du lägger ihop ramarna på en vinkelrät skiva kan du kolla att de blir vinkelräta.

4 Knacka fast träpluggar i alla fogar. De ska sticka ut lite på bägge sidor så att du efteråt kan såga av dem plant med träet. Lägg ramen på ett par lister så att pluggarna kan sticka ut lite.

5 Kapa pluggarna när limmet har härdnat efter ett par timmar. Slipa sedan helt plant med slippapper korn 60 och finslipa lätt med slippapper korn 120. Sätt ihop takfönstret, de två sidorna och den andra dörren på samma sätt.

Mall för fräsning av bladfogar

Om du använder handöverfräs för att göra fogarna är det praktiskt med en fräsmall. Du behöver fyra bitar på 20–30 cm av de lister dörrar etc. tillverkas av för att **höjden ska stämma**. Fäst två lister vågrätt på en skiva med 44 mm avstånd (listbredden). **Skruva sedan fast två lister ovanpå** åt andra hållet och med samma avstånd. Därefter kan du sticka in en list i mallen och låta fräsen ta bort träet.

Listerna monteras på en skiva 44 mm från varandra.

Listen skjuts in nertill och låses fast innan du fräser.

Ställ in fräsen på 11 mm (halva listtjockleken) och fräs.

Sätt i fönsterglasen

När dörrar, takfönster och sidor är klara är det dags att sätta i glasen. Är du smart väntar du med att beställa glas tills monteringen av listerna är klar för då kan du dubbelkolla alla mått innan glasen beställs.

Innan glasen kan sättas på plats ska du montera falslisterna på baksidan av dina ramar. Kapa dem på gering så att det ser snyggt ut i hörnen. Falslisterna ska sticka ut en bit, 10 mm, för att ge glasen stöd. Det går snabbt att fästa listerna med spikpistol om du har en sådan. När alla glas är på plats fäster du en glasningslist på utsidan. Även nu kan du använda spikpistol.

Det är klokt att måla listerna innan glasen sätts på plats.

1 Spika fast falslisterna på baksidan av varje ram så att glasen får stöd. Om listerna är 27 mm breda sätter du ett märke 17 mm in på ramarna hela vägen runt. Då sticker listerna ut 10 mm. De vågräta listerna fästs mellan de lodräta.

2 Sätt i glasen och spika fast glasningslisterna. Här används spikpistol men du kan lika gärna använda hammare och 15 mm dyckertar. Listerna har geringssågats i ändarna. Måla ramarna.

Avslutande finish

Nu återstår endast några småsaker, t.ex. att måla växthuset. Börja med att grunda med olja och stryk sedan med utelasyr. När färgen har torkat kan växthuset skruvas fast på den vägg där det ska stå. Använd vinkeljärn till monteringen – det är enklast. Är det en tegelvägg behöver du pluggar till teglet.

Dörrarna monteras med fyra gångjärn i varje – ett vid varje vågrät list. Det går åt fem gångjärn till takfönstret. Även nu ett vid varje list. Fäst också ett par haspar och krokar nertill på fönstret så att det kan stå öppet om det blir för varmt i växthuset.

1 Måla växthuset innan du monterar dörrar, sidor och takfönster. Grunda obehandlat trä och stryk sedan två gånger med heltäckande utelasyr. När färgen har torkat fästs växthuset på väggen med hjälp av vinkeljärn och skruvar.

Dörrarna kommer att sätta sig med tiden så därför monteras de med lite luft nertill.

2 Montera dörrar och takfönster med gångjärn och skruva fast de två sidofönstren på växthuset. Håll fast dörrarna med tvingar medan gångjärnen skruvas fast. Fäst en magnet eller krok som kan hålla dörrarna stängda.

TIPS

Skruva upp ett par hyllor i växthuset där du kan ha dina redskap, småsaker och ev. små krukor. Du kan lätt snickra några hyllor och fästa dem på väggen bakom växthuset.

MATERIAL

Växthuset ska stå stadigt. Det är viktigt att träramen som utgör botten kommer upp en bit från marken, så att det inte sugts upp fukt i träkonstruktionen. Betongplattor på en grusbädd är en bra lösning. Står växthuset på en träterrass kan du förse det med plastfötter.

Det är hur lätt som helst att reglera temperaturen i växthuset eftersom både takfönster och dörrar kan öppnas.

